

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ
Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ», ректор
_____ проф. Володимир СМОЛАНКА
_____ 2022 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування
для вступників на навчання для здобуття ОС «магістр»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(освітня програма «Бізнес-адміністрування»)
(на основі здобутого освітнього ступеня «бакалавр», освітнього ступеня
«магістр», освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»)

РОЗРОБЛЕНО
Фаховою атестаційною комісією із
спеціальності 073 Менеджмент
(освітня програма «Бізнес-адміністрування»)

Голова комісії Василь ФЕДУРЦЯ

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Загальні відомості. Програма складена відповідно до освітньо-професійної програми (ОПП) «Бізнес-адміністрування» підготовки «магістра» спеціальності 073 «Менеджмент».

Мета вступного випробування полягає у з'ясуванні рівня теоретичних знань і практичних умінь та фахових навичок, здобутих в процесі навчання за освітньо-професійними програмами підготовки першого (бакалаврського) рівня, необхідних для опанування дисциплін загального та професійного спрямування за програмою підготовки фахівця ОС «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Бізнес-адміністрування»).

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння дисциплін передбачених навчальним планом для підготовки за ОС «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» абітурієнти повинні мати вищу освіту (бакалавр, спеціаліст або магістр) та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі управління та адміністрування. Обов'язковою умовою також є вільне володіння державною мовою.

Прийом абітурієнтів, які здобули освітній ступінь «Бакалавр», для здобуття ОС «Магістр» за спеціальністю 073 – «Менеджмент» проводиться за результатами фахового вступного випробування в усній (письмовій) формі. Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ДВНЗ «Ужгородський державний університет».

Характеристика змісту програми. Програма охоплює основну проблематику фахових навчальних дисциплін, які дозволяють перевірити і оцінити необхідний рівень набутих знань та практичних навичок, які є базовими для подальшого опанування магістерської програми спеціальності 073 «Менеджмент».

2. ПЕРЕЛІК ФАХОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН, З ЯКИХ ПРОВОДИТЬСЯ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Для вступників на ОС «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» (освітня програма «Бізнес-адміністрування») програма фахового вступного випробування включає наступні базові дисципліни:

- Менеджмент
- Маркетинг
- Макроекономіка
- Мікроекономіка
- Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств
- Управління інноваціями

3. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ТА ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

3.1. ТЕМИ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

I. Менеджмент

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань та як мистецтво управління. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Рівні управління. Групи менеджерів. Існуючі парадигми менеджменту. Методи досліджень в менеджменті.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Еволюція управлінської думки у світі та Україні. Становлення перших теорій управління. Класичні підходи до управління. Неокласичні школи менеджменту. Сучасні підходи до управління. Характеристика інтегрованих підходів до управління.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Закони і закономірності менеджменту. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту. Загальні принципи управління. Сучасні принципи менеджменту.

Тема 4. Функції та технологія менеджменту.

Поняття функцій менеджменту. Функції менеджменту, їх роль в управлінні. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація функцій менеджменту за різними підходами, їх характеристика та взаємозв'язок. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних. Процес управління як сукупність взаємопов'язаних та взаємодіючих категорій менеджменту. Управлінський процес та його елементи. Особливості процесу управління. Техніка і технологія управління.

Тема 5. Організації як об'єкти управління.

Поняття організації. Загальні риси організації. Внутрішнє середовище організації. Зовнішнє середовище організації, фактори прямої і непрямой дії. Схема функціонування організації, як відкритої динамічної системи. Життєвий цикл організації. Культура організації. Види організацій в Україні.

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту.

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу

планування. Стратегічне планування та розробка стратегій. Планування реалізації стратегій. Загальна характеристика бізнес-планування.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту.

Сутність функції організаційної діяльності та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності. Повноваження, відповідальність і делегування. Процес делегування повноважень та відповідальності. Типи повноважень. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Склярний процес. Вертикальна та горизонтальна координація. Департаменталізація. Взаємодія структур організації. Характеристика структур управління.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту.

Значення людського фактору в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивуванні. Взаємозв'язок потреб, спонук, дій та цілей. Класифікація мотиваційних теорій. Змістовні та процесійні теорії мотивації. Мотиваційна теорія підкріплення. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту.

Поняття контролю та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Види контролю. Етапи процесу контролювання. Зворотній зв'язок під час контролю. Види управлінського контролю.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту.

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

Тема 11. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Еволюція інтерпретацій методів у вітчизняній науці управління. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Правові методи управління. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 12. Управлінські рішення

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Підходи до прийняття управлінських рішень. Різновиди технологій прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Якість управлінських рішень.

Тема 13. Інформація та комунікації у менеджменті

Інформація, її види та роль у менеджменті. Характеристика носіїв інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Сутність комунікацій та їхня роль у системі управління. Комунікаційний процес, його елементи та етапи. Моделі комунікаційного процесу. Міжособистісні комунікації. Комунікаційні перешкоди та засоби їхнього подолання.

Тема 14. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Влада як елемент примушення.

Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 15. Самоменеджмент та імідж керівника

Самоменеджмент: поняття, концепції, принципи. Фактори формування ефективного самоменеджменту. Самоменеджмент як цілеспрямована робота над собою. Імідж менеджера

Тема 16. Менеджмент груп та команд

Групи і команди в організаціях. Типи груп і команд. Причини об'єднання людей у групи і команди. Стадії розвитку груп і команд. Характеристика груп і команд. Структура обов'язків та норми поведінки. Формальне та неформальне лідерство

Тема 17. Управління конфліктами та стресами

Суть, причини виникнення конфліктів. Природа конфліктів. Класифікація конфліктів. Міжособистісні та міжгрупові конфлікти. Контролювання та керування конфліктами в організації. Заохочення, вирішення та обмеження конфліктів. Типи і причини стресів. Організаційні та особистісні фактори стресу. Концепції управління стресом

Тема 18. Організаційні зміни та організаційний розвиток як об'єкти керівництва

Сутність організаційних змін і управління ними. Організаційний розвиток, його складові та управління ним. Система подолання опору змінам.

Тема 19. Відповідальність та етика у менеджменті

Сутність відповідальності та етики у менеджменті. Зміст юридичної відповідальності організації. Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Переваги та недоліки соціальної відповідальності. Етика та сучасне управління. Етична поведінка як сукупність вчинків та дій людей. Причини неетичної поведінки та заходи щодо її запобігання. Етичний кодекс фірми та етика державного службовця.

Тема 20. Ефективність менеджменту

Поняття ефективності менеджменту. Вимір і оцінка ефективності менеджменту. Критерії та показники ефективності менеджменту. Основні показники ефективності менеджменту. Основні фактори та принципи ефективності менеджменту.

II. Маркетинг

Тема 1. Формування теорії маркетингу, його сутність і сучасна концепція

Передумови становлення, формування та розвитку маркетингу. Еволюція

маркетингових відносин. Особливості американського та європейського підходів до теорії маркетингу. Становлення та розвиток маркетингу в Україні. Сутність маркетингу та основні його парадигми. Принципи, завдання та основні функції маркетингу.

Тема 2. Взаємозв'язок маркетингу із суміжними дисциплінами.

Економічні аспекти теорії маркетингу. Психологічні аспекти теорії маркетингу. Соціологічні аспекти теорії маркетингу. Взаємозв'язок маркетингу з культурологією. Внесок економістів-нобеліантів у теорію маркетингу.

Тема 3. Концепції маркетингу.

Логіка розвитку маркетингових концепцій. Фрагментарний маркетинг. Маркетинг як функція підприємства. Сучасна концепція маркетингу. Концепція маркетингу: сутність та значення в маркетинговій діяльності підприємства. «Ринок продавця» та «ринок покупця».

Тема 4. Основні категорії маркетингу.

Потреби, цінності, запити споживачів. Попит. Товар. Вартість і цінність товару. Задоволення споживачів. Обмін і ринок.

Тема 5. Комплекс маркетингу.

Виникнення комплексу маркетингу та його сутність. Функції та зміст складових елементів комплексу маркетингу. Характерні риси комплексу маркетингу та принципи його ефективності. Еволюція концепції «4 Ps». Нові «літерні» концепції комплексу маркетингу. Значення комплексу маркетингу «4 Ps» в теорії маркетингу.

Тема 6. Види маркетингу та їх характеристики.

Класифікація видів маркетингу. Види маркетингу залежно від сфери та рівня використання. Види маркетингу залежно від виду діяльності та цілей обміну. Види маркетингу за територіальною ознакою. Види маркетингу залежно від попиту. Види маркетингу залежно від ступеня розвитку та ступеня ринкової орієнтованості. Види маркетингу залежно від міри диференціації маркетингової діяльності. Сучасні (новітні) види маркетингу.

Тема 7. Глобальний маркетинг.

Основні умови та причини виникнення глобального маркетингу. Вплив глобалізації на маркетингову стратегію. Сутність та основні характеристики глобального маркетингу.

Тема 8. Інтерактивний маркетинг.

Сутність та характеристика інтерактивного маркетингу. Інтернет-маркетинг. Інтернет-торгівля. Клієнтські бази даних.

Тема 9. Індивідуальний маркетинг.

Сутність концепції індивідуального маркетингу. Лояльність споживачів, як основа індивідуального маркетингу. Програми лояльності споживачів.

Тема 10. Екологічний маркетинг.

Сутність концепції екологічного маркетингу. Екологічні потреби та екологічні товари. Оцінка відповідності екологічних товарів потребам ринку.

Тема 11. Сучасні проблеми маркетингу та формування нових його видів.

Нові тенденції в суспільстві і світовій економіці. Вплив сучасних тенденцій розвитку консюмеризму та інвайронменталізму на маркетингову діяльність. Напрямки розвитку сучасних видів маркетингу: латеральний, креативний та емоційний маркетинг.

Тема 12. Ризики в маркетингу.

Невизначеність і ризики в маркетингу. Об'єктивні ризики і фактори, що їх спричиняють. Суб'єктивні маркетингові ризики. Методи кількісної оцінки маркетингових ризиків. Аналіз ризику на етапах пошуку цільового ринку. Оцінка ризику виведення нового товару на ринок: види ризику, фактори ризику та можливі наслідки.

Тема 13. Маркетингові дослідження як основа прийняття управлінських рішень.

Сутність і система маркетингових досліджень. Процес маркетингових досліджень. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Характеристика методів збору даних, їх роль у ході реалізації плану дослідження. Сфери використання маркетингових досліджень. Дослідження ринкових можливостей підприємства. Дослідження кон'юнктури ринку та прогнозування його розвитку. Прогнозні дослідження збуту. Дослідження конкурентного середовища та конкурентів.

Тема 14. Управління маркетинговим впливом.

Організація маркетингової діяльності на підприємстві. Система маркетингового планування. Маркетинг-контроль.

Тема 15. Теоретичні аспекти маркетингової товарної політики.

Поняття «товар» в маркетингу. Класифікація товарів. Ринкові характеристики товару. Товарна політика. Життєвий цикл товару. Продуктові інновації. Управління товарним пропонуванням.

Тема 16. Засади маркетингового ціноутворення.

Еволюція та фактори ціноутворення. Види та класифікація цін. Методи ціноутворення. Сутність та структура маркетингової цінової політики.

Тема 17. Теорія маркетингових комунікацій.

Сутність та зміст понять комунікація та комунікаційний процес. Засоби маркетингових комунікацій та їх характеристика. Стимулювання збуту. Реклама. Паблік рилейшинз, пропаганда і неформальні вербальні комунікації. Прямий маркетинг. Синтетичні (інтегровані) маркетингові комунікації.

Тема 18. Теорія маркетингової політики розподілу.

Сутність політики і стратегії розподілу. Типологія каналів розподілу і посередницьких структур. Фізичний розподіл як спільна функція маркетингу і логістики. Особливості формування каналів розподілу. Управління діяльністю в каналах розподілу. Тенденції розвитку маркетингової політики розподілення.

III. Макроекономіка

Тема 1. Макроекономіка як наука

Потреби й ресурси. Національна економіка та економічна система. Безмежність потреб і обмеженість ресурсів. Підвищення ефективності національної економіки на макрорівні. Економічні системи як об'єкт макроекономіки. Предмет та функції макроекономіки. Предмет макроекономіки. Макроекономіка та стабілізаційна політика. Функції макроекономіки. Методи дослідження національної економіки

Тема 2. Макроекономічні показники в системі національних рахунків

Макроекономіка і система показників. Валовий національний продукт. Валовий внутрішній продукт як основний показник системи національних рахунків. Методи розрахунку ВВП, ВНП. Чистий національний продукт. Національний дохід. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП

Тема 3. Сукупний попит і сукупна пропозиція

Теорія попиту. Закон попиту. Графік попиту. Пропозиція. Закон пропозиції. Графік пропозиції. Взаємозв'язок попиту і пропозиції. Ринкова рівновага і ринкова ціна. Сукупний попит і фактори, що його визначають. Сукупна пропозиція і фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Ефект храповика.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність: цикли ділової активності та безробіття

Економічні цикли: сутність, структура та фактори економічного розвитку. Зміст, загальні риси та причини економічних циклічних коливань. Фази та тривалість економічних циклів. Економічні кризи: сутність, види та шляхи подолання. Державне антикризове регулювання. Зайнятість і безробіття. Суть проблеми зайнятості. Види безробіття. Вимірювання безробіття. Закон Оукена

Тема 5. Інфляція: причини, види, регулювання

Суть та види інфляції. Причини інфляції. Рання крива Філіпса. Соціально-економічні наслідки інфляції. Шляхи виходу з інфляції. Моделювання інфляції попиту. Моделювання інфляції витрат (пропозиції). Інфляція, пов'язана зі спадом.

Тема 6. Споживання, заощадження та інвестиції

Безподатковий дохід як основний фактор споживання та заощадження. Інструментарій для аналізу споживання і заощадження. Недоходні фактори споживання та заощадження. Очікувана норма чистого прибутку та процентна ставка як основні фактори інвестиційного попиту. Невідсоткові фактори сукупного попиту на інвестиції

Тема 7. Механізм фіскальної політики та управління державним боргом

Обмеженість ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Основні економічні функції держави. Антимонопольна політика. Суть та види фіскальної політики держави.

Основні методи монетарної політики. Фінансова система, її суть та функції. Державний бюджет і його доходи. Державні видатки. Дефіцит бюджету та джерела його покриття. Крива Лафера.

Тема 8. Механізм грошово-кредитної політики

Суть і роль грошово-кредитної політики. Характеристика основних понять грошової економіки. Грошово-кредитне регулювання економіки. Політика обов'язкових резервів. Роль центрального банку у здійсненні грошово-кредитної політики. Засоби прямого впливу центрального банку на пропозицію грошей. Емісійна політика держави. Рівень монетизації. Мультивалютність економіки. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики. Проблеми та перспективи грошово-кредитної політики в Україні.

Тема 9. Механізм зовнішньоекономічної політики

Основи зовнішньоекономічної політики. Міжнародна торгівля. Платіжний баланс і валютні курси. Механізм зовнішньоекономічної політики та її основні елементи. Рівновага обсягу виробництва і доходу у відкритій економіці. Рівновага товарного, грошового та зовнішнього ринків. Модель Манделла – Флемінга для малої відкритої економіки.

Тема 10. Механізм політики зайнятості та соціального захисту населення

Ринок праці та механізм його функціонування. Погляд різних економічних шкіл на проблеми безробіття. Державне регулювання зайнятості. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення.

IV. Мікроекономіка

Тема 1. Обмеження, альтернативи, вибір

Ключові концепції: особистість, стосунки між людьми, економіка загалом і як стандарт життя. Економічний спосіб мислення: дефіцит і вибір, усвідомлена поведінка. Теорії, принципи, моделі. Мікроекономіка та макроекономіка: позитивна і нормативна економіка. Економічні проблеми: обмежений прибуток, необмежені бажання, бюджетне обмеження та бюджетна лінія, суспільні економічні проблеми, обмежені ресурси, ресурсні категорії. Економічна проблема для суспільства. Модель виробничих можливостей та зростання вартості можливостей: таблиця виробничих можливостей, крива виробничих можливостей, закон зростання альтернативних витрат, зміщення кривої виробничих можливостей і шляхи зростання виробничих можливостей. Економічне зростання: його показники і значення, фактори економічного зростання.

Тема 3. Еластичність. Надлишок споживача і виробника

Цінова еластичність попиту. Поняття цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Види еластичності попиту та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності попиту. Перехресна еластичність попиту. Еластичність попиту за доходом. Еластичність пропозиції та її фактори. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт

цінової еластичності пропозиції. Види еластичності пропозиції та їхня характеристика. Властивості цінової еластичності пропозиції. Надлишок споживача і виробника.

Тема 4. Поведінка споживача

Корисність і проблема її виміру. Закон спадної граничної корисності блага. Оптимальний вибір з кардиналістської позиції. Значення та обмеженість кардиналізму. Аксиоми ординалізму. Уподобання споживача. Криві байдужості та їхні властивості. Бюджетні обмеження. Споживчий вибір. Оптимум споживача. Зміна доходу і реакція споживача. Реакція споживача на зміну цін товарів. Виокремлення ефекту заміщення та ефекту доходу. Вибір в умовах невизначеності та ризику.

Тема 5. Мікроекономічна модель підприємства

Підприємство як ринково-виробнича система. Фірма (підприємство) та її організаційно-правові форми. Витрати виробництва. Виробнича функція як параметрична модель системи «витрати-випуск». Витрати і результати виробництва.

Тема 6. Варіації факторів виробництва та витрати виробництва

Часткова варіація факторів виробництва та закон змінних пропорцій. Ізоквантна варіація та заміщуваність факторів виробництва. Вибір оптимальної комбінації факторів виробництва. Пропорційна варіація факторів та віддачі від масштабу виробництва. Оптимальний шлях зростання випуску. Витрати виробництва за часткової варіації факторів. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Довгострокові витрати в умовах різної віддачі від масштабу. Мінімумально ефективний масштаб виробництва.

Тема 7. Ринок досконалої конкуренції

Ринкові структури. Характеристика ринку досконалої конкуренції. Попит і гранична виручка для конкурентної фірми. Вибір рівня виробництва в короткостроковому періоді. Вибір обсягу виробництва в довгостроковому періоді. Ефективність конкурентного ринку.

Тема 8. Монопольний ринок

Характеристика монополії. Сфери функціонування монополізму. Виробнича концентрація як спосіб монополізації ринку. Як монополіст визначає ціну та обсяги виробництва. Економічні наслідки монополізму і цінова дискримінація. Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.

Тема 9. Монополістична конкуренція та олігополія

Монополістична конкуренція та її особливості. Короткострокова і довгострокова рівновага фірми за монополістичної конкуренції. Ефективність монополістичної конкуренції. Олігополія: її зміст та основні риси. Особливості поведінки олігополіста.

Тема 10. Мікроекономічна модель функціонування факторних ринків

Факторні ринки та особливості їх функціонування. Формування попиту на економічні ресурси. Індивідуальна і ринкова пропозиція ресурсів. Рівновага

на конкурентних ринках факторів виробництва. Рівновага на неконкурентних ринках факторів виробництва. Економічна рента.

Тема 11. Мікроекономічна модель ринку праці

Ринок праці: загальна характеристика та механізм рівноваги. Формування пропозиції на ринку праці. Рівновага на конкурентному ринку праці. Рівновага на неконкурентному ринку праці. Особливості ринку праці: диференціація ставок заробітної плати.

Тема 12. Ринки капіталу та природних ресурсів

Загальна характеристика капіталу як фактору виробництва. Формування індивідуальної пропозиції капіталу. Економічна рента: нееластична пропозиція. Механізм формування ренти. Альтернативи використання землі. Відсоток: теорії позичкового відсотка. Відсоткові ставки. Економічний прибуток. Джерела економічного прибутку. Функції прибутку. Обґрунтування інвестиційних рішень. Особливості прийняття рішень щодо інвестування в людський капітал. функціонування ринків природних ресурсів.

V. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Тема 1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Сутність понять „зовнішньоекономічна діяльність» і «менеджмент зовнішньоекономічна діяльність». Етапи розвитку ЗЕД та управління в Україні. Принципи зовнішньоекономічної діяльності. Еволюція поглядів на управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Тема 2. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні держави.

Принципи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Органи державного регулювання ЗЕД. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 3. Зміст і структура зовнішньоекономічних договорів.

Зміст і оформлення зовнішньоекономічних договорів. Етапи й умови укладання зовнішньоекономічних контрактів. Організація та техніка міжнародних комерційних переговорів. Типова структура міжнародного контракту. Базисні умови поставки у міжнародних контрактах.

Тема 4. Управління конкурентоспроможністю підприємств при виході на зовнішні ринки та експортна стратегія підприємства.

Конкуренція і конкурентоспроможність у зовнішньоекономічній діяльності. Моделювання зовнішньоекономічній діяльності. Експортна стратегія підприємства та її структура. Альтернативні стратегії проникнення на закордонні ринки. Планування експортної стратегії за сучасних умов.

Тема 5. Валютно-фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів.

Ціна товару та сума контракту. Валютні ризики, їх страхування. Фінансування імпорتنих операцій. Фінансування експортних операцій.

Тема 6. Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.

Поняття про міжнародні розрахунки. Акредитивна форма міжнародних розрахунків. Інкасова форма міжнародних розрахунків. Засоби платежу в міжнародних розрахунках.

Тема 7. Механізм зовнішньої торгівлі.

Міжнародна торгівля і теорії обґрунтування її необхідності. Світовий товарний ринок та його взаємозв'язок з міжнародною торгівлею. Структура міжнародної торгівлі: її основні види.

Тема 8. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках.

Сутність та критерії ефективності міжнародної посередницької діяльності. Права посередників на ринках. Показники і методи оцінювання ефективності посередницької діяльності в експортно-імпорتنих операціях. Особливості міжнародної оренди. Типова структура міжнародного контракту оренди.

Тема 9. Транспортне забезпечення зовнішньо-економічної діяльності та організація міжнародних перевезень.

Роль транспорту в зовнішньоекономічній діяльності підприємств та особливості міжнародних транспортних операцій. Основні види транспортних перевезень: організація міжнародних морських перевезень, організація міжнародних наземних і повітряних перевезень. Міжнародні транспортні коридори. Організація надання міжнародних експедиторських і складських послуг. Міжнародне транспортне страхування. Україна в системі міжнародних транспортних перевезень. Конвенції та угоди про міжнародні перевезення.

Тема 10. Організація надання міжнародних туристичних послуг.

Зовнішньоекономічні операції в туризмі. Міжнародні договори з надання туристичних послуг. Типова структура міжнародної агентської угоди в туризмі.

VI. Управління інноваціями

Тема 1. Основні засади управління інноваціями

Сутність поняття «інновація». Класифікація новацій, інноваційних процесів, нововведень. Сучасні аспекти нововведень та розвитку конкуренції. Управління інноваціями як сукупність принципів, методів і форм управління інноваційними процесами й інноваційною діяльністю. Інноваційний процес та інноваційна діяльність. Особливості прийняття рішень в управлінні інноваціями. Інновації в теоріях економічного розвитку. Становлення теорії інноватики та її сучасні концепції.

Тема 2. Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту

Сутність понять «інноваційний процес» і «інноваційна діяльність». Етапи інноваційного процесу на макро- та мікрорівні. Особливості фундаментальної наукової діяльності, прикладних науково-дослідних розробок, проектно-конструкторських і науково-технічних робіт, виробничої

інноваційної діяльності. Оцінка факторів впливу зовнішнього та внутрішнього середовища на інноваційну діяльність організації. Учасники інноваційної діяльності. Завдання управління інноваційною діяльністю. Технологія управління інноваціями. Сфера інноваційної діяльності. Ринковий механізм (ринок новацій, ринок інвестицій, ринок чистої конкуренції нововведень) та інфраструктура інноваційної діяльності.

Тема 3. Державна підтримка інноваційних процесів

Роль держави у забезпеченні інноваційних процесів. Інновації як фактор економічного зростання. Значення інноваційної діяльності для формування сучасної моделі економічного зростання національної економіки України. Ринкові механізми у галузі наукової та науково-технічної діяльності. Способи державного впливу на ефективність інноваційних процесів. Методи державної підтримки інноваційної діяльності. Вплив державних, приватних і громадських структур. Національна інноваційна система. Сучасний стан і перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні, особливості інноваційного розвитку в провідних індустриальних країнах.

Тема 4. Організаційні форми інноваційної діяльності

Принципи організації інноваційних процесів за циклом «дослідження - виробництво - дифузія - комерціалізація». Види наукових, проектних та інноваційних організацій. Роль академічного та освітянського секторів. Зміст понять «технопарк», «технополіси», «інкубатор інновацій». Організація виконання НДДКР і інформаційне забезпечення інноваційних процесів. Організація впровадження й трансферту наукових інновацій. Малий інноваційний бізнес, життєвий цикл і тенденції розвитку. Особливості менеджменту в наукових організаціях і малих інноваційних підприємствах. Інноваційні венчурні фонди. Роль венчурного бізнесу в розвитку інноваційної діяльності. Науково-технічне співробітництво. Форми інтеграції науки і виробництва. Конкуренція та кооперація в галузі сучасних інноваційних технологій. Види виробничої та технологічної кооперації.

Тема 5. Управління інноваційним розвитком організації.

Стратегічне управління інноваційним розвитком організації. Стратегія нововведень і їхня класифікація. Взаємозумовленість інноваційної політики та стратегії нововведень організації. Особливості розроблення, впровадження та реалізації стратегії нововведень. Планування інноваційної діяльності. Продуктово-тематичне, техніко-економічне, оперативно-календарне планування інновацій. Вплив структури управління на інноваційні можливості організації. Узгодження організаційної структури управління із стратегією нововведень.

Тема 6. Управління інноваційними процесами

Загальна характеристика інноваційного процесу. Моделі інноваційного процесу. Структура інноваційного процесу. Життєвий цикл інновацій. Джерела інноваційних ідей. Чинники успішності та невдач інноваційної діяльності.

Тема 7. Мотиваційний механізм стимулювання інновацій

Особливості стимулювання інноваційної активності. Мотиваційний механізм інноваційної діяльності. Форми та методи стимулювання інноваційної діяльності. Організаційно-економічні форми стимулювання інноваційної активності працівників.

Тема 8. Управління інноваційним проектом.

Інноваційний проект: поняття та основні види. Життєвий цикл інноваційного проекту. Фінансування інноваційного проекту. Управління реалізацією інноваційних проектів. Ресурсне забезпечення інноваційного проекту. Інформаційне забезпечення. Інвестиційне забезпечення. Створення та використання різних організаційних форм проектного управління. Управління персоналом у процесі реалізації інноваційного проекту. Управління проектними ризиками. Класифікація ризиків. Кількісна оцінка ризиків. Методи аналізу невизначеності та ризику. Методи управління ризиками.

Тема 9. Управління ризиками в інноваційній діяльності

Управління ризиками в інноваційній діяльності. Поняття «управління ризиками». Класифікація ризиків. Система управління ризиками. Моніторинг ринку як перший етап процесу управління ризиками підприємства. Комплексна оцінка ризиків. Методи впливу на ризик можна розділити на чотири групи.

Тема 10. Маркетинг в інноваційній сфері

Інноваційні бізнес-моделі компанії. Диференціація продукції та послуг. Логістичні потоки ресурсів. Логістика каналів та комунікацій. Споживачі інноваційних товарів та послуг і їх структура. Товар та його комплексне представлення. Стратегічний захист бізнесу.

Тема 11. Планування інноваційної діяльності

Місце інноваційних планів в системі планування і стратегічного управління підприємства. Оцінювання інноваційного потенціалу суб'єкта господарювання. Інноваційна політика підприємства. Інноваційні стратегії та вибір стратегічної інноваційної поведінки. Розроблення інноваційних стратегій і програм.

Тема 12. Оцінювання ефективності інноваційної діяльності організації Ефективність інноваційної діяльності. Характеристика результатів і ефективність витрат на інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування. Обґрунтування економічної ефективності інноваційного проекту. Критерії інвестиційної привабливості та оцінки інноваційних проектів. Методи оцінки інноваційних проектів. Аналіз інноваційних проектів в умовах невизначеності. Оцінка впливу невизначеності на ефективність інноваційного проекту. Врахування проектних ризиків в оцінці ефективності інноваційних проектів.

Тема 13. Організаційно-економічні та правові основи започаткування інноваційного бізнесу

Правові засади започаткування інноваційного бізнесу. Вибір та експертиза бізнес-моделі інноваційного бізнесу. Техніко-економічне

обґрунтування нового бізнесу, розробка бізнес-плану інноваційного проекту.
Джерела і механізми фінансування інноваційного бізнесу.

3.2. ОРІЄНТОВАНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

I. Менеджмент

1. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності.
2. Менеджмент як мистецтво управління.
3. Менеджери та підприємці - ключові фігури ринкової економіки. Спільне та відмінне між менеджером та підприємцем.
4. Рівні управління.
5. Етапи процесу планування: визначення місій та цілей; оцінка сильних і слабких боків організації; розроблення стратегії.
6. Види організаційних структур управління. Фактори, які впливають на формування організаційної структури.
7. Поняття мотивування. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і заохочень працівника у процесі мотивації.
8. Сутність управлінських рішень.
9. Поняття і характеристика комунікацій.
10. Сутність результативності та ефективності менеджменту.
11. Сутність та класифікація методів менеджменту
12. Управлінське рішення як результат управлінської діяльності.
13. Інформація та комунікації у менеджменті
14. Керівництво та лідерство
15. Самоменеджмент та імідж керівника
16. Менеджмент груп та команд
17. Управління конфліктами та стресами
18. Організаційні зміни і організаційний розвиток як об'єкти управління
19. Відповідальність та етика у менеджменті
20. Ефективність менеджменту

II. Маркетинг

1. Необхідність вивчення ринків у сучасних умовах.
2. Сутність, різновиди та задачі маркетингу.
3. Основні поняття маркетингу, їх взаємозв'язок.
4. Інтенсифікація комерційних зусиль, цільовий маркетинг, соціально-етичний маркетинг.
5. Життєвий цикл товару, його використання у формуванні товарної, цінової, конкурентної стратегії.
6. Марка, марочна назва, марочний знак, торгівельна марка, їх захист.
7. Порядок розрахунку вартості, Фірмовий імідж, його складові.
8. Поняття та призначення упаковки та етикетки.

9. Упаковка та конкурентоспроможність товару.
10. Методи оцінки конкурентоспроможності.

III. Макроекономіка

1. Предмет і функції макроекономіки.
2. Валовий національний продукт і валовий внутрішній продукт як основні показники системи національних рахунків. Методи розрахунку ВВП, ВНП.
3. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП
4. Закон попиту і закон пропозиції. Графіки попиту і пропозиції.
5. Взаємозв'язок попиту і пропозиції. Ринкова рівновага і ринкова ціна.
6. Сукупний попит, сукупна пропозиція та фактори, що їх визначають.
7. Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції. Ефект храповика.
8. Зміст, загальні риси та причини економічних циклічних коливань.
9. Фази та тривалість економічних циклів.
10. Економічні кризи: сутність, види та шляхи подолання. Державне антикризове регулювання.
11. Види безробіття. Вимірювання безробіття. Закон Оукена
12. Суть та види інфляції. Причини інфляції. Рання крива Філіпса.
13. Соціально-економічні наслідки інфляції. Шляхи виходу з інфляції.
14. Безподатковий дохід як основний фактор споживання та заощадження. Недоходні фактори споживання та заощадження.
15. Очікувана норма чистого прибутку та відсоткова ставка як основні фактори інвестиційного попиту.
16. Невідсоткові фактори сукупного попиту на інвестиції
17. Обмеженість ринкового механізму та необхідність державного втручання в економіку. Основні економічні функції держави.
18. Суть та види фіскальної політики держави.
19. Державний бюджет і його доходи. Державні видатки. Дефіцит бюджету та джерела його покриття.
20. Крива Лафера.
21. Грошово-кредитне регулювання економіки і роль центрального банку. Політика обов'язкових резервів.
22. Засоби прямого впливу центрального банку на пропозицію грошей.
23. Емісійна політика держави. Рівень монетизації. Мультивалютність економіки.
24. Опосередковані засоби грошово-кредитної політики.
25. Міжнародна торгівля. Платіжний баланс і валютні курси.
26. Механізм зовнішньоекономічної політики та її основні елементи.
27. Рівновага обсягу виробництва і доходу у відкритій економіці.
28. Модель Манделла – Флемінга для малої відкритої економіки.
29. Ринок праці та механізм його функціонування. Державне регулювання зайнятості.
30. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення.

IV. Мікроекономіка

1. Мікроекономіка та макроекономіка: позитивна і нормативна економіка.
2. Поняття й види цінової еластичності попиту та пропозиції. Коефіцієнти цінової еластичності попиту.
3. Закон спадної граничної корисності блага. Оптимальний вибір з кардиналістської позиції. Значення та обмеженість кардиналізму. Аксиоми ординалізму. Уподобання споживача.
4. Криві байдужості та їхні властивості. Бюджетні обмеження.
5. Споживчий вибір. Оптимум споживача.
6. Виокремлення ефекту заміщення та ефекту доходу. Вибір в умовах невизначеності та ризику.
7. Виробнича функція як параметрична модель системи «витрати-випуск». Витрати і результати виробництва.
8. Ізоквантна варіація та заміщуваність факторів виробництва.
9. Вибір оптимальної комбінації факторів виробництва. Пропорційна варіація факторів та віддачі від масштабу виробництва.
10. Витрати виробництва в довгостроковому періоді. Довгострокові витрати в умовах різної віддачі від масштабу.
11. Мінімально ефективний масштаб виробництва.
12. Характеристика ринку досконалої конкуренції та його ефективність.
13. Попит і гранична виручка для конкурентної фірми.
14. Вибір рівня виробництва в короткостроковому періоді. Вибір обсягу виробництва в довгостроковому періоді.
15. Характеристика монополії. Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.
16. Як монополіст визначає ціну та обсяги виробництва. Економічні наслідки монополізму і цінова дискримінація.
17. Монополістична конкуренція та її особливості.
18. Короткострокова і довгострокова рівновага фірми за монополістичної конкуренції.
19. Олігополія: її зміст та основні риси. Особливості поведінки олігополіста.
20. Формування попиту і пропозиції на ринках економічних ресурсів.
21. Рівновага на конкурентних і неконкурентних ринках факторів виробництва.
22. Формування пропозиції на ринку праці.
23. Рівновага на конкурентному ринку праці. Рівновага на неконкурентному ринку праці.
24. Особливості ринку праці: диференціація ставок заробітної плати.
25. Формування індивідуальної пропозиції капіталу.
26. Економічна рента: нееластична пропозиція. Механізм формування ренти.
27. Відсоток: теорії позичкового відсотка. Відсоткові ставки.
28. Економічний прибуток. Джерела економічного прибутку. Функції прибутку.

29. Обґрунтування інвестиційних рішень. Особливості прийняття рішень щодо інвестування в людський капітал.
30. Функціонування ринків природних ресурсів.

V. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств

1. Теоретичні основи менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств.
2. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні держави
3. Зміст і структура зовнішньоекономічних договорів
4. Механізм підготовки, укладання та виконання зовнішньоекономічних контрактів
5. Валютно-фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів
6. Міжнародні розрахунки за контрактами і платіжний баланс.
7. Механізм зовнішньої торгівлі
8. Посередницькі та орендні операції на зовнішніх ринках
9. Організація надання міжнародних інжинірингових послуг і трансферу технологій
10. Організація надання міжнародних туристичних послуг
11. Організація міжнародних перевезень
12. Регулювання ЗЕД підприємств на різних рівнях

VI. Управління інноваціями

1. Сутність, розвиток та основні поняття управління інноваціями
2. Інноваційна діяльність як об'єкт інноваційного менеджменту
3. Державна підтримка інноваційних процесів
4. Організаційні форми інноваційної діяльності
5. Управління інноваційним розвитком організації
6. Управління інноваційними процесами
7. Мотиваційний механізм стимулювання інновацій
8. Управління інноваційним проектом
9. Управління ризиками в інноваційній діяльності
10. Маркетинг в інноваційній сфері
11. Планування інноваційної діяльності
12. Організаційно-економічні та правові основи започаткування інноваційного бізнесу

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Критерії оцінювання вступного випробування. Виконання завдань оцінюється за такими критеріями:

- повнота й ґрунтовність викладу навчального матеріалу;
- аргументованість тверджень;

- суб'єктне усвідомлення змісту;
- термінологічна коректність.

Фахове вступне випробування проводиться в усній (письмовій) формі. Тривалість фахового вступного випробування – 2 години (120 хвилин). Завдання складаються з 4 питань, на які потрібно дати розгорнуту відповідь, кожне завдання оцінюється 30 балами та 8 тестів, які оцінюються в 10 балів.

Результат екзамену оцінюється за шкалою від 1 до 200 балів. Сумарна максимальна кількість – 200 балів.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. Менеджмент

Основна література

1. Кузьмін О.Є., Мельник О.Г. Основи менеджменту: Підручник. Вид. 2-ге, випр., доп. – Київ: Академвидав, 2007. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studopedia.org/4-39866.html>
2. Т.Л. Мостенська, В.О. Новак, М.Г. Луцький, М.А. Міненко. Менеджмент: підручник для студ. вищих навчальних закладів / К.: Сузір'я, 2007. -690 с.
3. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. – Харків: Фоліо, 2014. – 846 с.
4. Осовська Г. В. Основи менеджменту: підручник / Г. В. Осовська, О. А. Осовський. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2006. – 664 с. [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books-book-125.html>

Допоміжна література

5. Афонін А.С. Основи мотивації праці. – Київ: МЗУУП, 1994.
6. Бай С.І. Розвиток організацій: політика, потенціал, ефективність: монографія / С. І. Бай. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т., 2009. – 280 с.
7. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент. – Киев: МАУП, 1998.
8. Друкер, Питер Ф. Задачи менеджмента в XXI веке. : Уч. пос. – М. : Издательский дом «Вильямс», 2002. – 272 с. [Електронний ресурс], – Режим доступу: http://www.nsu.ru/xmlui/bitstream/handle/nsu/9031/druker_managementXXI_ru.pdf
9. Колот А.М. Мотивація, стимулювання і оцінка персоналу. – Київ: КНЕУ, 1998.
10. Менеджмент: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. Г. В. Щокіна, М. Ф. Головатого, О. В. Антонюка, В. П. Сладкевича. – К.: МАУП, 2007. – 816 с.

11. Сучасні концепції менеджменту: навч. посіб. / за ред. Л. І. Федулової. – К.: Центр учбової л-ри, 2007. – 536 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Господарський кодекс: Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV, [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>;
2. Про господарські товариства: Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII, [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>;
3. Про підприємництво: Верховна Рада УРСР; Закон від 07.02.1991 № 698-XII, [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/698-12>;
4. Про акціонерні товариства: Верховна Рада України; Закон від 17.09.2008 № 514-VI, [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/514-17>;
5. Інтернет-портал для управлінців Management.com.ua, [Електронний ресурс], – Режим доступу: <http://www.management.com.ua/>

II. Маркетинг

Основна література

1. Гарковенко С.С. Маркетинг: Підручник / Гарковенко С.С. – К.: Лібра, 2002. – 712 с.
2. Гончарук Я.А. Маркетинг: навчальний посібник у тестах / Я.А. Гончарук, А.Ф. Павленко, С.В. Скибінський. – 2-ге вид., допов. і перероб. – К.: КНЕУ, 2004. – 392 с.
3. Корж М.В. Маркетинг: теорія і практика: Модуль 1: Сучасна концепція маркетингу. Навч. посіб. Для студентів ВНЗ / Корж М.В. – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 180 с.
4. Корж М.В. Маркетинг: теорія і практика: Модуль 2. Маркетингова політика на підприємстві: Навч. посіб. для студентів ВНЗ / Корж М.В. – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 224 с.
5. Кредисова А.І. Маркетинг / Кредисова А.І. – К.: Україна, 1994. – 399 с.
6. Липчук В. Маркетинг: Основи теорії і практики / Липчук В. – Львів: Новий Світ. 2003. – 288 с.
7. Маркетинг: Підручник / А.Ф. Павленко, І.Л. Решетнікова, А.В. Войчак, М.А. Окландер та ін.; за наук. ред. д-ра екон. наук, проф., акад. АПН України А.Ф. Павленка; Кер. авт. кол. д-р екон. наук, проф. І.Л. Решетнікова. – К.: КНЕУ, 2008. – 600 с.
8. Маркетинг: Підручник / За ред. Павленка А.Ф. – Вид. 2-ге. – К.: КНЕУ, 2010. – 600 с.

Допоміжна література

1. Балабанова Л.В. Стратегічний маркетинг: Науково-методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни / Балабанова Л.В., Бриндіна О.А. – Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. – 472 с.

2. Войчак А.В. Маркетинговий менеджмент / Войчак А.В. – К.: КНЕУ, 1998. – 268 с.
3. Гончарова Н.П. Маркетинг інноваційного процесу / Гончарова Н.П. – К.: ВИРА-Р, 1998. – 267 с.
4. Дікарєв О.І. Міжнародний маркетинг (на світовому ринку паливноенергетичних ресурсів): Навчальний посібник / Дікарєв О.І. – К.: ДП Видавничий дім "Персонал", 2009. – 254 с.
5. Жуков С.А. Маркетинг в банку: Опорний конспект. Навчальний посібник / Жуков С.А. – К.: Кондор, 2008. – 182 с.
6. Ковальчук С.В. Інноваційний маркетинг: Товарна інноваційна політика. Курс лекцій для студентів спеціальності "Маркетинг" / Ковальчук С.В. – Хмельницький: ХНУ, 2006. – 266 с.
7. Ковальчук С.В. Маркетинг у банку: Курс лекцій для студентів спеціальності "Маркетинг" / Ковальчук С.В. – Хмельницький: ХНУ, 2005. – 198 с.
8. Корж М.В. Механізм управління інструментарієм міжнародного маркетингу: теорія і практика: Монографія / Корж М.В. – Краматорськ: Донбаська державна машинобудівна академія, 2011. – 336 с.
9. Корж М.В. Стратегія міжнародного маркетингу: теорія і практика: монографія / Корж М.В. – Краматорськ: ДДМА, 2010. – 360 с.
10. Матвіїв М.Я. Маркетинг знань: методологічний та організаційний аспекти: Монографія / Матвіїв М.Я. – Тернопіль: Економічна думка, 2007. – 448 с.
11. Новошинська Л.В. Міжнародний маркетинг / Новошинська Л.В. – К.: Центр навчальної л-ри, 2004. – 176 с.
12. Пінчук Н.С. Інформаційні системи і технології в маркетингу: Навчальний посібник / Пінчук Н.С., Глузинський Г.П., Орленко Н.С. – К.: КНЕУ, 1999. – 328 с.
13. Промисловий маркетинг: Навчальний посібник / Корж М.В. – Краматорськ: ДДМА, 2011. – 320 с.
14. Савельєв Є.В. Європейська інтеграція і маркетинг: Наукові нариси / Савельєв Є.В. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 482 с.
15. Циганкова Т.М. Міжнародний маркетинг / Циганкова Т.М. – К.: КНЕУ, 1998. – 120 с.
16. Циганкова В. Управління міжнародним маркетингом / Циганкова Т.М. – К.: КНЕУ, 2001. – 132 с.
17. Цыбулев П.Н. Маркетинг интеллектуальной собственности / Цыбулев П.Н. – К.: Ин-т интел. собств. и права., 2004. – 184 с.
18. SWOT-аналіз – основа формування маркетингових стратегій / За ред.: Балабанової Л.В. – К.: Знання, 2005. – 301 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Журнали та періодичні видання: «Конкуренція», «Актуальні проблеми економіки», «Маркетинг в Україні», «Маркетинг і реклама», «Маркетингові дослідження», «Маркетинг газета».

2. Українська асоціація маркетингу // <http://www.uam.in.ua/>.
3. Энциклопедия маркетинга // <http://www.marketing.spb.ru/>.
4. Международная Маркетинговая Группа Украина // <http://www.marketing-ua.com/>.
5. Корпоративный менеджмент Маркетинг // <http://www.cfin.ru/marketing/>.
6. Новый маркетинг // <http://www.marketing.web-standart.net/>.
7. База маркетинговой информации. Анализ рынков, обзоры рынков // <http://www.marketing.vc/>.
8. Исследования рынков // <http://www.marketing.rbc.ua/>.
9. McKinsey & Company // <http://www.mckinseyquarterly.com>.
10. Бібліотека українських підручників // <http://westudents.com.ua/predmet/17-marketing.html>.

III. Макроекономіка

Основна література

1. Базилевич, В.Д., Базилевич, К.С., & Баластрик, Л.О. (2007) *Макроекономіка*. К.: Знання. 703 с.
2. Желюк, Т.Л., Длугопольський, О.В., Панухник, О.В. & Мельник А.Ф. (ред) (2008) *Макроекономіка та макроекономічна політика*. К.: Знання. 699 с.
3. Круш, П.В. & Тульчинська, С.О. (2008) *Макроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 328 с.
4. Макконелл, К.Р., & Брю, С. (2003) *Экономикс: принципы, проблемы и политика*. М.: ИНФРА-М. 972 с.
5. Решетило, В.П. (ред.) (2008) *Макроекономіка*. Харків, ХНАМГ.
6. Солонінко К.С. (2015) *Макроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 200 с.

Додаткова література

7. Вечканов Г.С., & Вечканова, Г.Р. (2008) *Макроекономіка*. СПб.: Питер, 240 с.
8. Вітлінський В.В. (2003) *Моделювання економіки*. К.: КНЕУ. 408 с.
9. Козловський, С.В. & Козловський В.О. (2005) *Макроекономічне моделювання та прогнозування валютного курсу в Україні*. Вінниця: «Книга-Вега» ВАТ «Вінницька обласна друкарня». 240 с.
10. Кочура Є.В., & Косарев В.М. (2003) *Моделювання макроекономічної динаміки*. Київ: ЦНП.
11. Мельник О.М. (2000) *Інфляція: теорія і практика регулювання*. Київ: Знання.
12. Мунтіян В.І. (2002) Монетарна політика в контексті економічної безпеки. *Стратегія монетарної політики: проблеми вибору та застосування: Матеріали науково-практичної конференції*. К. 240–246.
13. Пухтаєвич, Г.О. (2000) *Макроекономічний аналіз*. Київ: КНЕУ.
14. Равікович Є.І. (2003) *Макроекономічне прогнозування*. К.: КНЕУ.
15. Савченко Т.Г. (2012) Методологічні підходи до розробки монетарного правила в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 5(131). 268-278

16. Тітьонко О.М. (2000) *Системи макроекономічного рахівництва*. Київ: КНЕУ.

IV. Мікроекономіка»

Основна література

1. Базилевич, В.Д. (ред.) & Базилевич, К.С. (2012) *Мікроекономіка: Практикум*. К.: Знання. 491 с.
2. Базилінська, О.Я. (ред.) & Мініна, О.В. (2019) *Мікроекономіка*. К. 348 с.
Наливайко А.П., Азьмук Л.А., Банщиков П.Г. & ін. (2011) *Мікроекономіка*. К.: КНЕУ. 446 с.
3. Оверченко В.І., Мажак З.М., & Софій М. І., Ануфрієва О. Л. (ред.) (2015) *Мікроекономіка*. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 348 с.
4. Самуельсон, Пол Э. & Нордхаус, Вільям Д. (2008) *Микроэкономика*. М. 752 с.

Допоміжна література

5. Андреюк Н.В., Кузнецова, Л.В. & Салатюк, Н.М. (2010) *Мікроекономіка. Основи теорії та практики*. К.: НУХТ. 408 с.
6. Ачкасов, А.Є., Островський, І. А. & Тимофієва, С. Б. (2012) *Мікроекономіка. Тренінг-курс*. Харків.: ХНАМГ. 2012. 247 с.
7. Базилевич, В.Д., Филюк, Г.М. (2006) *Природні монополії*. К. 367с.
8. Богиня, Д.П. & Грішнова, О.А. (2002) *Основи економіки праці*. К.: Знання-Прес. 313 с.
9. Бугас, В.В. & Любченко, Н.М. (укл.) (2005) *Мікроекономіка*. К.: КНУТД. 120 с.
10. Васильченко, В. С. (2003) *Державне регулювання зайнятості*. К.: КНЕУ. 252 с.
11. Ватаманюк, З. & Панчишин, С. (ред.) (2001) *Економічна теорія: макро- і мікроекономіка*. К.: Видавничий Дім «Альтернативи». 606 с.
12. Гронтковська, Г.Е. & Косік, А.Ф. (2010) *Мікроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 418 с.
13. Дружиніна, В.В. & Черноус, О.І. (2015) *Мікроекономіка*. Харків: Друкарня Мадрид. 256 с.
14. Дорогунцов, С.І., Коценко, К.Ф., Хвесик, М.А. & ін. (2005) *Екологія*. К.: КНЕУ. 371 с.
15. Калініченко, О.В. & Березіна, Л.М. (2008) *Мікроекономіка: Практикум*. К.: ЦУЛ. 432 с.
16. Клейн, Г. & Бауман, Й. (2015) *Микроэкономика*. 224 с.
17. Косік, А.Ф. & Гронтковська, Г.Е. (2008) *Мікроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 438 с.
18. Кушнір, В.С. (2006) *Мікро- та макроекономіка*. К.: Инкос. 255 с.
19. Лісовицький, В.М. (2007) *Мікроекономіка*. К.: Кондор. 167 с.
20. Ліщук, В.І. (2018) *Мікроекономічний аналіз ринку природних ресурсів: конспект лекцій*. Луцьк: Вид-во СНУ. 48 с.
21. Мэнкью, Н.Г. (2012) *Принципы экономики*. СПб.: Питер. 672 с.

22. Наріжна, Л.Д. & Пономарьова, Л.Н. (2007) *Мікроекономіка в схемах*. К.: Центр навчальної літератури. 160 с.
23. Павленко, І.М. (2006) *Мікроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 288 с.
24. Панчишин, С.М. & Островерх, П.І. (2010) *Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка*. К.: Знання. 437 с.
25. Пиндайк, Р. & Рабинфельд, Д. (2002) *Микроэкономика*. СПб.: Питер. 608 с.
26. Поплавська, Ж.В. & Крися, О.Й. (2012) *Мікроекономіка: Теорія і практика управлінської економіки*. К.: Алерта. 272 с.
27. Рудий, М.М. & Жебка, В.В. (2008) *Мікроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 360 с.
28. Стасюк, І.В. (2004) *Мікроекономіка*. Львів: Афіша. 230 с.
29. Стеблій, Г.Я. (2007) *Мікроекономіка*. К.: Центр учбової літератури. 221 с.
30. Тарасевича, В. (ред.) (2012) *Економічна теорія. Мікроекономіка*. К.: Знання. 134 с.
31. McConnell, C.R. & al. (2010) *Microeconomics*. McGraw - Hill Ryerson. 424 p.

V. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Основна література

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Підручник для вузів / І.В. Багорова, Н.І. Редіна, В.Є. Власик, О.О. Гетьман; За редакцією д-ра екон. наук, проф. І.В. Багрової. К. Центр навч. л-ри, 2004. – 580 с.
2. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. Посіб. К.: Знання, 2006. 462 с.
3. Дроздов Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства:" Навч. посібник. Київ: ЦУЛ, 2002. 172-382 с.
4. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. К.: Знання-Прес, 2002.
5. Торгова Л. В., Хитра О. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності. – Навчально-методичний посібник. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2000. 512 с.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91р. № 959-ХІІ /www.rada.kiev.ua

Допоміжна література

1. Бутинець Ф.Ф. та ін. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності . Підручник. - Житомир: ПП «Рута», 2001. - 544с.
2. Внешнеторговые операции / Сост.: И.С. Гринько. - Сумы, 199
3. Гребельник О. П., Лановський О. О. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. Посіб. – К.: Деміур, 2003. -296 с.
4. Зовнішньоторгівельний баланс України за 2004 рік / Експрес-довідь Державного комітету статистики України від 14 березня 2005 року // Офіційний сайт Держкомстат України: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Каніщенко О. Формування експортної спеціалізації України // Економіка України. - №11. – листопад 2002. – С. 76-79
6. Козик В. В., Панкова Л. А., Григорьев О. Ю., Босак А. О. Міжнародна економіка та міжнародні економічні відносини: Практикум.- 2-ге вид.,перероб. І доп.-К.: б 2006.- 589 с.
7. Рум'янцев А.П., Рум'янцева Н.С. Зовнішньоекономічна діяльність: Навчальний посібник. – К.: Центр навч. літ., 2004. – 384 с.
8. Торгова Л. В., Хитра О. В. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Практикум. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2007. – 220 с.
9. Трифонова О.В., Швець В.Я. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 152 с.
10. Циганкова Т.М., Петрашко Л.П., Кальченко Т.В. Міжнародна торгівля: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2002. - 448с.

VI. Управління інноваціями

Основна література

1. Василенко О.В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. [для студ. вищих навч. закл.] / О.В. Василенко, В.Г. Шматько ; за ред. В.О. Василенко. - К. : ЦУЛ, 2003. - 440 с.
2. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / Н.В. Краснокутська. - К. : КНЕУ, 2003.
3. Стадник В.В. Інноваційний менеджмент : навч. посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - К. : Академвидав, 2006. - 464 с.
4. Стадник В.В. Економіка і організація інноваційної діяльності : навч. посіб. / В.В. Стадник, М.А. Йохна. - К. : Академвидав, 2005. - 400 с.
5. Пашута М.Т. Інновації: понятійно-термінологічний апарат, економічна сутність та шляхи стимулювання : навч. посіб. / М.Т. Пашута, О.М. Шкільнюк. - К. : ЦНЛ, 2005. -117 с.
6. Йохна М.А. Трансфер технологій: форми і методи ефективного здійснення / М.А. Йохна, П.Г. Іжевський, В.В. Стадник. - Хмельницький : ХНУ, 2007. - 164 с.

Допоміжна література

1. Балабанов И.Т. Инновационный менеджмент. – СПб: Питер, 2001.–304 с.
2. Василевская И.В. Инновационный менеджмент: Учеб.пособие. – М.: Издательство РИОР, 2004. – 80 с.
3. Гамидов Г.С. Основы инноватики и инновационной деятельности. – СПб.: Политехника, 2000. – 323 с.
4. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К: Видавничий центр «Академія». Том 2, 2001. – 848с.
5. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Редкол.: ... С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К: Видавничий центр «Академія». Том 3, 2002. – 952с.
6. Ильенкова С.Д. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие для вузов. – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1997. – 327 с.
7. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие / Под ред. В.М. Аньшина, А.А. Дагаева. – М.: Дело, 2003. – 528 с.

8. Инновационный менеджмент: Учебник для вузов / Абрамешин А.Е., Воронина Т.П., Молчанова О.П., Тихонова Е.А., Шленов Ю.В.; Под редакцией д-ра экон. наук, проф. О.П. Молчановой. - М.: Вита-Пресс, 2001. - 272 с.: ил.
9. Иновационный менеджмент и экономика организаций (предприятий): Практикум / Под ред. д.э.н. Б.Н.Чернышева, к.э.н. Т.Г.Попадюк – М.: ИНФРА-М; Вузовский учебник, 2007. – 240 с.
10. Заблоцький Б.Ф. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навч. посібник. – Львів: Новий Світ-2000, 2007. – 456 с.
11. Ковалёв Г.Д. Основы инновационного менеджмента: Учебник для вузов / Под ред. проф. В.А.Швандара – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999, – 208с.
12. Павленко І.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: Навч. посіб. – Вид.2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 204 с.
13. Павленко І.А., Гончарові Н.П., Швиданенко Г.О. Економіка та організація інноваційної діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002.- 150с.
14. Покропівний С.Ф., Коваль А.П. Ефективність інноваційно-інвестиційної діяльності: зб. Навч.-метод. матеріалів.- К.: КНЕУ, 1997.-184 с.
15. Управление инновациями в организации: учеб. пособие по специальности «Менеджмент организации» / А.А.Бовин, Л.Е.Чередникова, В.А.Якимович. – 2-е изд., стер. – Москва: Издательство «Омега-Л», 2008. – 415 с.
16. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. Учебник, 2-е изд., – М.: ЗАО «Бизнес-школа «Интел-синтез», 2000. – 624 с.
17. Фатхутдинов Р.А. Инновационный менеджмент. 3-е изд. – СПб.: Питер, 2002.- 400 с.
18. Шумпетер Й. Теория экономического развития. – М.: Прогресс, 1992.-231 с.
19. Кондратьев В. Б. Корпоративное управление и инвестиционный процесс/ В. Б. Кондратьев. – М.: Наука, 2003. – 315 с. 10.
20. Мыльник В. В. Инвестиционный менеджмент/ В. В. Мыльник. – М.: Академический проект, 2002. – 270 с.
21. Пересада Л. Л. Управління інвестиційним процесом/ Л. Л. Пересада. – К.: Лібра, 2002. – 4 72 с.
22. Савчук В.П., Прилипко С.И., Величко Е.Г. Анализ и разработка инвестиционных проектов. – Учебное пособие. / В.П. Савчук, С.И. Прилипко, Е.Г. Величко. – К.: Абсолют – В, Эльга,1999.
23. Скрипко Т.О. Інноваційний менеджмент: навч.посіб./ Т.О. Скрипко. – К.: Знання, 2011. – 243 с.
24. Стадник В.В., Йохна М.А. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства / В.В. Стадник, М.А. Йохна. – Хмельницький, ХНА, 2010.–320 с.
25. Стеченко Д.М. Інноваційні форми регіонального розвитку: Навчальний посібник. / Д.М. Стеченко – Київ: «Вища школа», 2002. – 254 с.

26. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. посіб.; за заг. ред. О.М. Ястремської, Г.В. Верещагіної. – Х.: ІНЖЕК, 2010. – 340 с.
27. Федулова Л.І. Інноваційна економіка: підручник / Л.І. Федулова.– К.:Либідь, 2006.-480 с.
28. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л.І. Федулова. - К.: Основа, 2005. – 552 с.
29. Федулова Л.І. Соціогуманітарний аспект інноваційно-технологічного розвитку економіки України / Л.І. Федулова. – К.: Основа, 2005. -552 с.
30. Цигилик І.І. Економіка й організація інноваційної діяльності: Навчальний посібник. / І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.І. Мозіль, І.Г. Ткачук. – Київ: «Центр навчальної літератури», 2004. – 128 с.
31. Чухрай Н.І. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства / Н.І. Чухрай. – Л.: Нац. ун-т «Львівська політехніка», 2010.
32. Ястремська О.М. Моделювання інноваційних процесів: навч. посіб./ О.М. Ястремська, К.В. Тонєва. - Х.: Вид. ХНЕУ, 2010. – 176 с. 13.